

Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Maribor

Gozdarski inštitut Slovenije

TALNE IN VEGETACIJSKE RAZMERE NA OGLEDNIH TOČKAH V GGE VZHODNO POHORJE

**Mihej Urbančič, Lado Kutnar, Milan Kobal,
Mateja Cojzer, Ljuban Cencič**

Junij 2007

TALNE IN VEGETACIJSKE RAZMERE NA OGLEDNIH TOČKAH V GGE VZHODNO POHORJE

Mihej Urbančič¹, dr. Lado Kutnar¹, Milan Kobal¹, Mateja Cojzer², mag. Ljuban Cenčič²

V sredo, 30. maja 2007 so odsek za gozdnogospodarsko načrtovanje Zavoda za gozdove Slovenije območna enota Maribor, krajevna enota Maribor ter strokovnjaki z Gozdarskega inštituta Slovenije opravili ogled točk, ki so bile namenjene spoznavanju talnih in vegetacijskih razmer v gozdnogospodarski enoti Vzhodno Pohorje.

Na poti smo si ogledali osem točk. Trasa je potekala od nižinskih gozdov črne jelše in dobovij, katerih sukcesijski razvoj počasi teče v smeri gabrovij s hrasti, preko "nižinskih" zmerno acidofilnih bukovih gozdov pa vse do vrha Pohorja, kjer prevladujejo "visokogorski" zmerno acidofilni bukovi gozdovi.

NAMEN

Da se z gozdnogospodarskim načrtom zagotovita ohranitev in vzpostavitev naravne sestave gozdov in ustrezno izkoriščanje gozdnih rastišč v skladu z naravnim razvojem gozdnih življenjskih združb, se rastišča vseh gozdov v gozdnogospodarski enoti razvrstijo v gozdnovegetacijske tipe, praviloma v asociacije ali subasociacije oz. gozdne združbe (Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih, Ur. l. RS, št. 5/1998). Podlaga za razdelitev gozdov po rastiščih so fitocenološke karte. Obravnavano območje je bilo podrobno fitocenološko kartirano, izdelane so fitocenološke karte v merilu 1 : 5 000 ter fitocenološki elaborat (Gozdne združbe Vzhodnega Pohorja z okolico Maribora, Smole 1979).

Ker je od kartiranja gozdnih združb preteklo že trideset let, vegetacija pa se s časom spreminja, je nastala potreba po ponovnem preverjanju ustreznosti gozdnih združb.

V letu pred začetkom ureditvenega obdobja gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote morajo biti opravljena vsa terenska dela, zbrani vsi podatki in pridobljena vsa gradiva, potrebna za izdelavo osnutka gozdnogospodarskega načrta (Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih, Ur. l. RS, št. 70/2006). Podatki opisov sestojev se pridobivajo neposredno na terenu. Opisi sestojev zajemajo poleg podatkov kot so lesna zaloga na hektar, delež drevesnih vrst glede na lesno zalogo, razvojno fazo, sklep, negovanost in zasnovo, še gozdno združbo. Ker je urjenje v ocenjevanju sestojnih parametrov namenjeno le za usklajevanje ocenjevanja sestojnih parametrov, med katere pa ne spadajo gozdne združbe, smo se odločili, da izpopolnimo naše znanje tudi v prepoznavanju gozdnih združb. V ta namen smo v zadnjih štirih letih pripravili tudi po eno delavnico na temo določevanja gozdnih združb. Letos smo v svoje vrste prvič povabili strokovnjake z Gozdarskega inštituta. Pripravili smo delavnico na temo pedologija in fitocenologija oz. talne in vegetacijske razmere na oglednih točkah v gozdnogospodarski enoti Vzhodno Pohorje.

¹ Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana

² Zavod za gozdove Slovenije, OE Maribor, Tyrševa 15, 2000 Maribor

SPLOŠNA OZNAKA ENOTE

Gozdnogospodarska enota Vzhodno Pohorje obsega pohorske gozdove na teritoriju Hoče, Slivnica, Rače, Fram, Slivniško in Hočko Pohorje. Glavne značilnosti Pohorja so masivnost, razmeroma majhna površinska razčlenjenost ter enoličnost površja, ne glede na njegovo raznoliko geološko sestavo. Vzhodna pobočja Pohorja so od vseh najbolj položna. Slemena so navadno obla in dolga z majhnimi strminami. Najvišji vrh Sedovec se razprostira na zahodu enote in meri 1.231 m.

Vzhodno Pohorje je najvzhodnejši del predalpskega fitoklimatskega teritorija v Sloveniji. V sicer enotnem klimatskem tipu, so precejšnje razlike med nižinskim delom, ki ga obrobja Dravsko polje ter goratim predelom Pohorja. Za nižinski del so značilne zgodnje pomladi, vroča poletja s sorazmerno velikim številom sončnih dni, hladne zime, majhna količina padavin (okrog 1.000 mm) ter veliki temperaturni ekstremi tekom leta. Nasprotno ima gorski masiv Pohorja ostrejšo podnebje z več oblačnosti in vlage, obilnejše padavine (okrog 1.500 mm) ter dolgotrajnejšo snežno odejo. Predvsem v srednjih in nižjih nadmorskih višinah prihaja do lokalnih klimatskih sprememb, ki nastajajo pod vplivom razgibanega površja, nagibov, lege pobočij, kar vpliva na razvoj vegetacije in tal.

Območje gozdnogospodarske enote spada v tektonsko enoto Vzhodnih Alp, ki so na tem mestu zgrajene iz metamorfnega kompleksa, skozi katerega mestoma prodirajo magmatske kamenine. Metamorfni kompleks predstavlja t.i. pohorska serija, ki sestoji iz različkov gnajsa. Celotno območje v pasovih prepredajo marmor, amfibolit in kvarcit. Trikotniku Reka – Razvanje – Slivnica je v tektonski enoti pliokvartarna depresija. Sestavljajo ga pesek, peščena glina in glinast prod.

Skupna površina celotnega prostora gozdnogospodarske enote je 6.121 ha. Od te površine je gozdov 3.119 ha, gozdatost znaša 51 %.

št. T	Krajevno ime	X	Y	n.m.v	Eksp.	Relief	Položaj v pokrajini	Matična podlaga	Sestoj	Način gospodarjenja
T1	Slivniški ribniki	550290	149270	292	0	gladko	ravnina	Diluvialna ilovica	Drogovnjak č.jš, do, bz, ostr.js, g.ja	RGR Dobovja
T2	Čreta desno od ceste (v smeri proti pobočju)	549640	148920	303	0	gladko	ravnina	Diluvialna ilovica	Drogovnjak bz, č.jš, sm	RGR Dobovja
T3	Čreta levo od ceste (v smeri proti pobočju)	549650	148880	303	SV	gladko	ravnina	Diluvialna ilovica	Drogovnjak r.bo, sm, ma	RGR Dobovja
T4	Nad čreto	549450	148710	316	SV	valovito	pobočje	Blestniki	Drogovnjak sm, rd. b, bu, ko, du	RGE Acidofilna bukovja
T5	Slivniški grad	550060	148050	310	S	valovito	pobočje	Blestniki	Sestoj v obnovi ko, gr, če, bu, b. ga, li, v. js, g. ja	RGR Gabrovja s hrasti
T6	Pri Recu	548730	147770	476	SV	valovito	pobočje	Blestniki	Drogovnjak r. bo, ko, gr, bu, sm, če, li	RGR Gabrovja
T7	Skalca	542690	150500	956	V	valovito	pobočje	Tonaliti	Drogovnjak bu, je, sm, g. ja, b. ga, č. jš	RGR Acidofilna bukovja
T8	Pajkov dom	542880	151090	1105	J	gladko	pobočje	Blestniki	Debeljak bu, je, sm, jb	RGR Jelovja na slabših rastiščih

Ekspozicija: 0 – vse lege in brez naklona

1 ogledna točka: SLIVNIŠKI RIBNIKI

1.1 TLA

oddelek: hidromorfna tla
razred: oglejena tla
talni tip: **hipoglejena tla** na glinastih ilovicah
zgradba profila: O – A – G_o – G_r, O – A – G_o – G_{or} – G_r

Na točki se pojavlja hipoglejni tip oglejenih tal. Za hipoglej je značilna trajna prekomerna namočenost (večinoma le spodnjega dela) tal zaradi podtalnice. Reduciran del glejevega horizonta G (oz. podhorizont G_r), ki leži v območju trajne podtalnice in je pretežno modrikaste, sivo modre, zelenkasto sive do sive barve, se (po opredelitvi) pojavlja v globinah nad 1 m. Nad G_r podhorizontom se praviloma pojavlja oksidiran del glejevega horizonta (podhorizont G_o), ki leži v območju nihanja višine podtalnice in v katerem prevladujejo rjasti madeži. Često med njima ločimo še prehodno plast G_{or}, v kateri se podtalnica dolgo zadržuje in ima premešane značilnosti obeh podhorizontov.

Sliki: Primer profila oglejenih tal (leva slika, foto: M. Kobal) in dobovih gozdov na oglejenih tleh (desna slika, foto: M. Kobal).

1.2 VEGETACIJA

Jelševje na rastišču, ki je vsaj občasno pod vplivom podtalnice uvrščamo v asociacijo črne jelše s podaljšanim šašem *Carici elongate-Alnetum glutinosae* (W.KOCH 26) BODEUX 55. Kot delni sinonim za to asociacijo navajata *Carici brizoidis-Alnetum glutinosae* HT.39 p.p. (Robič & Accetto 2001).

Slika: Jelševje na točki Slivniški ribniki (foto: L. Kutnar).

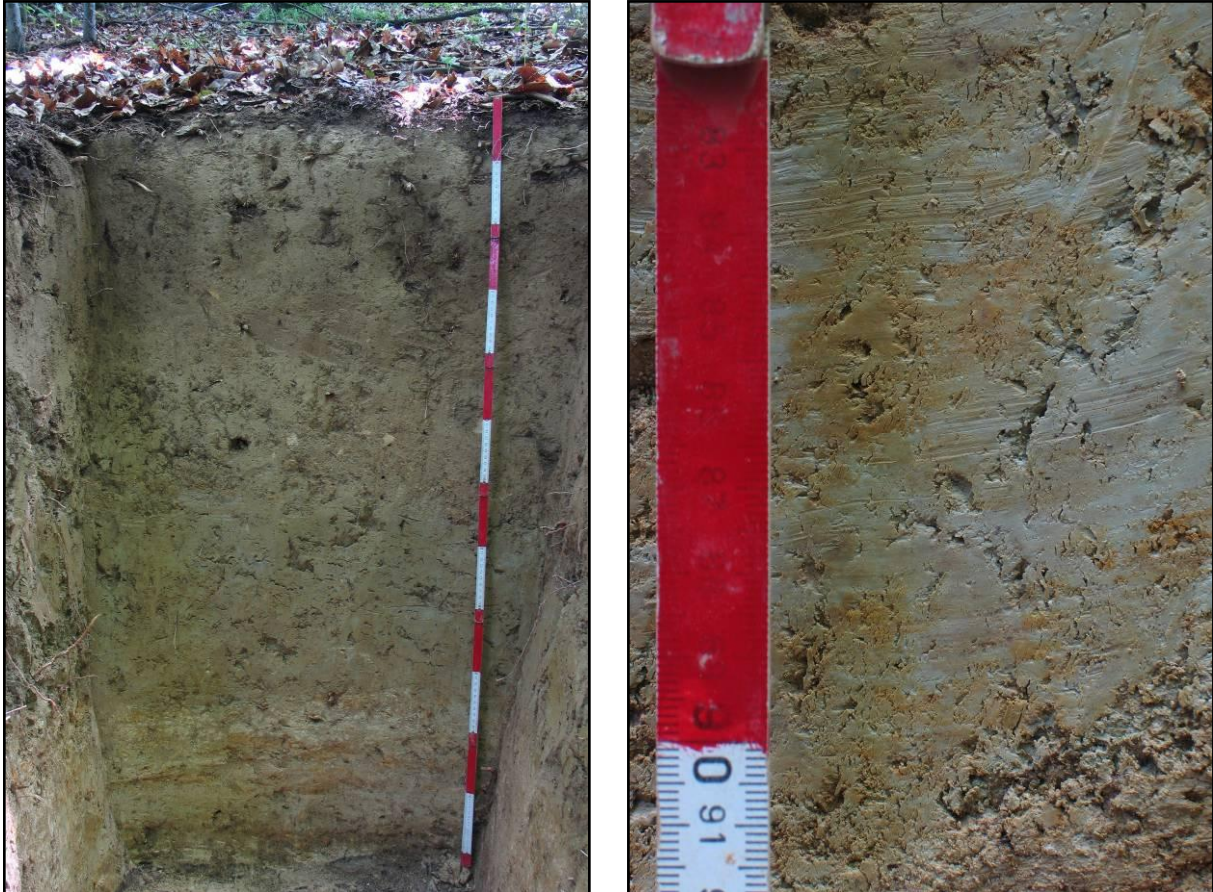
Po Marinčku & Čarniju (2002) pa naj bi to bili dve različni združbi, od katerih naj bi združba črne jelše s podaljšanim šašem (*Carici elongate-Alnetum glutinosae*) poraščala vlažna mineralno revna tla, ki jih občasno poplavlja talna voda. Združba črne jelše z migaličnim šašem (*Carici brizoidis-Alnetum glutinosae*) pa porašča občasno poplavljen, mineralno bogata rastišča.

2 ogledna točka: ČRETA – desno od ceste

2.1 TLA

oddelek: hidromorfna tla
razred: psevdoglejena tla
talni tip: **ravninski psevdoglej** na slabo propustnih glinastih ilovicah
zgradba profilov: zelo plitev psevdoglej: O - A_g - g - C
psevdoglej, ki je nastal iz glinastih kambičnih tal: O - A - g - B_{v/rz} - CR
psevdoglej, ki je nastal iz izpranih tal: O - A - Eg - Bg - B_t - C
stagnoglej s surovim humusom O-g/G-B-C ipd.

Pseudoglej je tip hidromorfnih tal, za katerega je značilno občasno zastajanje po poreklu (praviloma) padavinske vode v zgornjem delu tal zaradi za vodo slabo propustnih do nepropustnih talnih plasti. V plasteh z občasno stoječo vodo se menjavajo mokra, anaerobna stanja tal s prevladujočimi redukcijskimi procesi in sušnejša, aerobna stanja tal s prevladujočimi oksidacijskimi procesi. Zaradi njih nastanejo v teh plasteh značilne med seboj pomešane sivkaste in rjaste pege, lise in madeži ter temno rjave konkracije. Te marmorirane oziroma marogaste plasti, ki opredeljujejo pseudoglej in v katerih ni razločne delitve na oksidacijski in redukcijski horizont, označujemo z malo črko g.

Sliki: Primer zelo globokega pseudogleja (leva slika, foto: M. Kopal), za katerega je značilna lisavost g horizonta (desna slika, foto: T. Kralj), ki nastane zaradi menjavanj mokre in suhe faze (oz. redukcijskih in oksidacijskih procesov) v tleh.

Na reprezentančni točki je pseudoglej plitev (g hor. 30 - 40 cm), distričen, kapilarni (brez večjih por in izrazito nepropustne talne plasti), plitvo humozen (debelina A horiz. pod 25 cm).

2.2 VEGETACIJA

Gozd breze, črne jelše in smreke raste na nekoliko manj mokrem rastišču kot predhodno jelševje. Glede na ekološke/rastiščne razmere lahko pričakujemo, da se bo gozd razvijal v smeri potencialne združbe doba in belega gabra *Quercus roboris-Carpinetum* SOÓ 40 (sin.: *Robori-Carpinetum* M.WRAB.69).

Slika: Gozd breze, črne jelše in smreke raste na nekoliko manj mokrem rastišču kot predhodno jelševje (foto: L. Kutnar).

3 ogledna točka: ČRETA – levo od ceste

3.1 TLA

oddelek: avtomorfna tla
razred: kambična tla
talni tip: **psevdooglejena distrična rjava tla** na glinastih ilovicah
zgradba profila: O – A – B_v – B_g – C

Distrična rjava tla so razvrščena v razred kambičnih tal, za katere je diagnostičen mineralni kambični horizont (B), ki je nastal pretežno iz preperine matične podlage. Za distrična rjava tla je diagnostičen distrični kambični horizont, ki ima nizke stopnje nasičenosti z izmenljivimi bazičnimi kationi ($V < 50\%$), je precej kisel (vrednosti pH, merjene v vodi, so praviloma manjše od 5,5) in ga označujemo z (B)_v. Večinoma se razvijejo na nekarbonatnih, z bazami revnih matičnih podlagah, izjemoma se pojavljajo tudi na nekaterih mešanih (karbonatno-nekarbonatnih) substratih, kot so apnenci z roženci, mešane morene in rečni nanosi, s karbonati revni fliš idr.

Sliki: Primer zelo globokih tipičnih distričnih rjavih tal na magmatskih kamninah v gozdu iglavcev (leva slika, foto: M. Urbančič), na katerih se pojavlja prhninasta humusna oblika (desna slika, foto: M. Kobal).

Na reprezentančni točki so distrična rjava tla v spodnjem delu psevdoglejena (pojavljajo se znaki zastajanja vode), globoka (71 cm - 120 cm), plitvo humozna (debelina A horiz. pod 25 cm). Okoli 3 cm debel ohrični humusnoakumulacijski A horizont je prekrit z okoli 3 cm debelim organskim humusnim Oh podhorizontom

3.2 VEGETACIJA

V sestoji s prevladujočim rdečim borom (z manj vlažnimi razmerami glede na T2) kažejo na prehodni značaj med združbama doba in belega gabra *Quercus robur-Carpinetum* SOÓ 40 ter gradna in belega (navadnega) gabra *Quercus-Carpinetum* s. lat. Razmeroma vlažne razmere se kažejo tudi na osnovi pojavljanja nekaterih nakazovalcev kot npr. migaličnega šaša *Carex brizoides*. Prehodnost bi lahko utemeljili na osnovi pojavljanja obeh vrst hrastov, doba in gradna, kot tudi vmesnih oblik. Glede na distričnost tal in na pojavljanje acidofilnih florističnih elementov lahko pričakujemo, da bi se na nekoliko bolj sušnem rastišču lahko pojavila združba belega gabra z borovnico *Vaccinio myrtilli-Carpinetum betuli* (M.WRAB.69) MAR.94 (Sin.: *Luzulo-Carpinetum* M.WRAB.69). Drevesno plast te združbe navadno gradijo graden *Quercus petraea* (Matt.) Liebl., navadni gaber *Carpinus betulus* L., navadna smreka *Picea abies* (L.) Karst., pravi kostanj *Castanea sativa* Mill. in češnja *Prunus avium* L..

Slika: Drugotni gozd rdečega bora na Čreti (foto: L. Kutnar).

4 ogledna točka: NAD ČRETO

4.1 TLA

oddelek: avtomorfna tla
razred: kambična tla
talni tip: **tipična distrična rjava tla** na nekarbonatnih meljevcih in peščenjaki
zgradba profila: O – A – B_v – C

Distrična rjava tla na točki so srednje globoka, s tankim, ohričnim A horizontom, ilovnata. Ker prevladujejo iglavci (r. bo., sm), je razvita predvsem prhninasta humusna oblika (povprečna debelina organskih podhorizontov: O₁ 6 - 4 cm, O_f 4— 2/3 cm, O_h 2/3 - 0 cm)

4.2 VEGETACIJA

Pojavljane različnih acidofilnih elementov v pritalni plasti vegetacije (npr. belkasta bekica *Luzula luzuloides* (Lam.) Dandy & Wilm., vijugasta masnica *Avenella (Deschampsia) flexuosa* (L.) Parl., borovnica *Vaccinium myrtillus* L., mah *Polytrichum fornosum* in drugih) nakazujejo distrične razmere. Gozd smo opredelili kot združbo bukve s pravim kostanjem ***Castaneo-Fagetum sylvaticae*** (MAR.&ZUP.79) MAR.& ZUP.95. (sin.: *Quercu-Luzulo-Fagetum*). To je "nižinska" oblika zmerno acidofilnega bukovega gozda, ki se pojavlja predvsem v podgorskem pasu in sicer v nadmorskih višinah od 200/300 m do 700/900 m na nekarbonatnih podlagah (Marinček & Zupančič 1979). Na vznožju tega dela Pohorja sta Marinček in Zupančič (1979) opredelila posebno geografsko varianto s sedmograško škržolico *Hieracium rotundatum* Kit. ex Schultes (sin. *Hieracium transsilvanicum* Heuffel). V skladu z revizijo iz leta 1995 se ta geografska varianta asociacije imenuje ***Castaneo-Fagetum***

***sylvaticae* var.geogr. *Hieracium rotundatum* MAR.&ZUP.(79)95** (sin.: *Quercu-Luzulo-Fagetum* var.geogr.*Hieracium transsilvanicum* MAR.&ZUP.79).

Slika: Mešan gozd nad Čreto (foto: L. Kutnar).

*Sliki: Pravi kostanj *Castanea sativa* Mill (leva slika, foto: M. Kobal). Sedmograška (okroglasta, transilvanska) škržolica *Hieracium rotundatum* Kit. ex Schultes (sin. *Hieracium transsilvanicum* Heuffel) (desna slika, foto: L. Kutnar).*

Raziskovalci vegetacije z Biroja za gozdarsko načrtovanje so pod vodstvom Živka Koširja na tem območju prav tako ločili acidofilne bukove gozdove v vznožju Pohorja (*Deschampsio flexuosae-Fagetum*) od višje ležečih (*Luzulo-Fagetum*) (Košir et al. 1974, 2003, Zorn 1975). Acidofilne bukove gozdove z vijugasto masnico na jugozahodnem obrobju Panonije je Košir (1994) kasneje preimenoval v (predpanonske) acidofilne bukove gozdove z okroglasto (transilvansko oz. sedmograško) škržolico ***Hieracio rotundati-Fagetum*** KOŠ.94 (sin.: *Deschampsio-Fagetum* SOÓ 62). Nova asociacija pa je dobila tudi nekoliko drugačne geografske in rastiščno-ekološke okvirje kot prvotna.

5 ogledna točka: SLIVNIŠKI GRAD

5.1 TLA

oddelek: avtomorfna tla
razred: kambična tla
talni tip nad cesto: **tipična distrična rjava tla** na blestnikih
talni tip pod cesto: **evtrična rjava tla** na karbonatnem konglomeratu
zgradba profila: O – A – B_v – C

Za **evtrična rjava tla** je diagnostičen z izmenljivimi bazami visoko nasičen kambični horizont, ki ga označujemo z B_v in se je razvil na različnih, z bazičnimi kationi bogatih matičnih podlagah, razen na zelo čistih apnencih in dolomitih.

5.2 VEGETACIJA

Prvotno opredeljena rastišče združbe kostanja in gradna *Quercus-Castanetum croaticum* HT.38 na slabših, distričnih tleh (npr. točka nad cesto) uvrščamo v sedaj veljavno združbo bukve s pravim kostanjem, geografska varianta s sedmograško škržolico ***Castaneo-Fagetum sylvaticae var. geogr. Hieracium rotundatum MAR.&ZUP.(79)95*** (sin.: *Quercus-Luzulo-Fagetum* var. geogr. *Hieracium transsilvanicum* MAR.& ZUP.79).

Na boljših rastiščih z evtričnimi tlemi (npr. točka pod cesto) pa se poleg acidofilnih elementov pojavljajo tudi vrste, ki nakazuje boljše razmere (npr. navadni kopitnik *Asarum europaeum* L., mnogocvetni salomonov pečat *Polygonatum multiflorum* (L.) All., podlesna vetrnica *Anemone nemorosa* L.). Domnevamo, da je to potencialno rastišče združbe gradna in belega (navadnega) gabra ***Quercus-Carpinetum*** s. lat.

Slika: Pestra vegetacija na evtričnih tleh (foto: L. Kutnar).

6 ogledna točka: PRI RECU

6.1 TLA

oddelek: avtomorfna tla
razred: kambična tla
talni tip: **tipična distrična rjava tla na blestnikih**
zgradba profila: O – A – B_v/C – C

Na grebenih so srednje globoka in vsebujejo precej sljudnatega skeleta, na položnih pobočjih so globoka do zelo globoka. Ker v sestojih prevladujejo listavci (bu, ko), je A horizont bolj bogat s humusom, tla so biološko dobro aktivna.

6.2 VEGETACIJA

Pojavljane drevesnih vrst, kot so pravi kostanj *Castanea sativa* Mill., graden *Quercus petraea* (Matt.) Liebl. in bukev *Fagus sylvatica* L., in acidofilnih elementov v zeliščni plasti, kot so belkasta bekica *Luzula luzuloides* (Lam.) Dandy & Wilm., borovnica *Vaccinium myrtillus* L., orlova praprotnica *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn, vijugasta masnica *Avenella (Deschampsia) flexuosa* (L.) Parl., nakazujejo rastišče združbe bukve s pravim kostanjem, geografska varianta s sedmograško škržolico **Castaneo-Fagetum sylvaticae var. geogr. Hieracium rotundatum MAR.&ZUP.(79)95** (Sin.: *Quercu-Luzulo-Fagetum* var. geogr. *Hieracium transsilvanicum* MAR.& ZUP.79)

Slika: Zmerno acidofilni bukov gozd na ploskvi Pri Recu (foto: L. Kutnar).

7 ogledna točka: SKALCA

7.1 TLA

oddelek: avtomorfna tla

razred: kambična tla

talni tip 1: na strmem pobočju prevladujejo srednje do zelo globoka **distrična rjava tla** koluvialnega značaja

zgradba profila: O – A – B_v – C

oddelek: avtomorfna tla

razred: humusno-akumulativna tla

talni tip 2: na skalnatem pobočnem grebenu v fragmentih se je razvil litični, **distrični ranker**

zgradba profila: O – A – R

V rankerje uvrščamo humusno-akumulativna tla na nekarbonatnih matičnih podlagah. Na osnovi stopnje nasičenosti humusno akumulativnega horizonta A z izmenljivimi bazami (vrednost V) ločimo dva podtipa:

- evtrični ranker ($V \geq 50\%$);
- distrični ranker ($V < 50\%$).

Na osnovi stika z matično podlago ločimo naslednje različice rankerja:

- litični (humusni horizont A leži na čvrsti kamnini);

- regolitični (A hor. postopno preide v zdrobljeno matično podlago);
- koluvialni (A horizont je debelejši od 40 cm in vsebuje nad 20 % skeleta);
- rjavi (pod A hor. ima inicialni kambični horizont (B));
- opodzoljeni (pod distričnim A hor. ima inicialni eluvialni horizont E).

Na osnovi globine tal ločimo naslednja oblička:

- plitev (globina tal 10 - 20 cm)
- srednje globok (21 - 35 cm);
- globok (nad 35 cm).

7.2 VEGETACIJA

V večjih strminah, na bolj kamnitih/skalnatih površinah in plitvih distričnih tleh se pojavlja gozd bukve z belkasto bekico, geografska varianta s trilistno penušo ***Luzulo-Fagetum* MEUSEL 37 var.geogr. *Cardamine trifolia* (MAR.83) MAR.& ZUP.95**. V višinskem pasu nad 900 metri nad morjem se pojavlja "višinska" oblika tega gozda in sicer visokogorski zmerno acidofilni bukovi gozd. Z razliko od "nižinske" oblike se v tej združbi bolj izjemoma pojavljata pravi kostanj in graden, medtem ko se bukvi v večji meri pridružujeta jelka in smreka. Eden od značilnih elementov teh višin je tudi vretenčasti salomonov pečat *Polygonatum verticillatum* (L.) All., po katerem je v preteklosti tudi dobila ime ta združba in sicer ***Polygonato verticillati-Luzulo-Fagetum* var.geogr. *Cardamine trifolia* MAR.83**. Na izrazito prisojnih, razmeroma sušnejših legah se pojavlja oblika/subasociacija z gozdno šašulico (***-calamagrostidetosum arundinaceae***).

Sliki: Pohorski jelovo bukov gozd na mikrorastiščno zelo pestrem pobočju (desna slika, foto: L. Kutnar). Litični, distrični ranker na tonalitu (leva slika, foto: M. Urbančič).

8 ogledna točka: PAJKOV DOM

8.1 TLA

oddelek: avtomorfna tla
razred: kambična tla
talni tip: srednje globoka do globoka **tipična distrična rjava tla** na gnajskih
zgradba profila: O – A – B_v – C

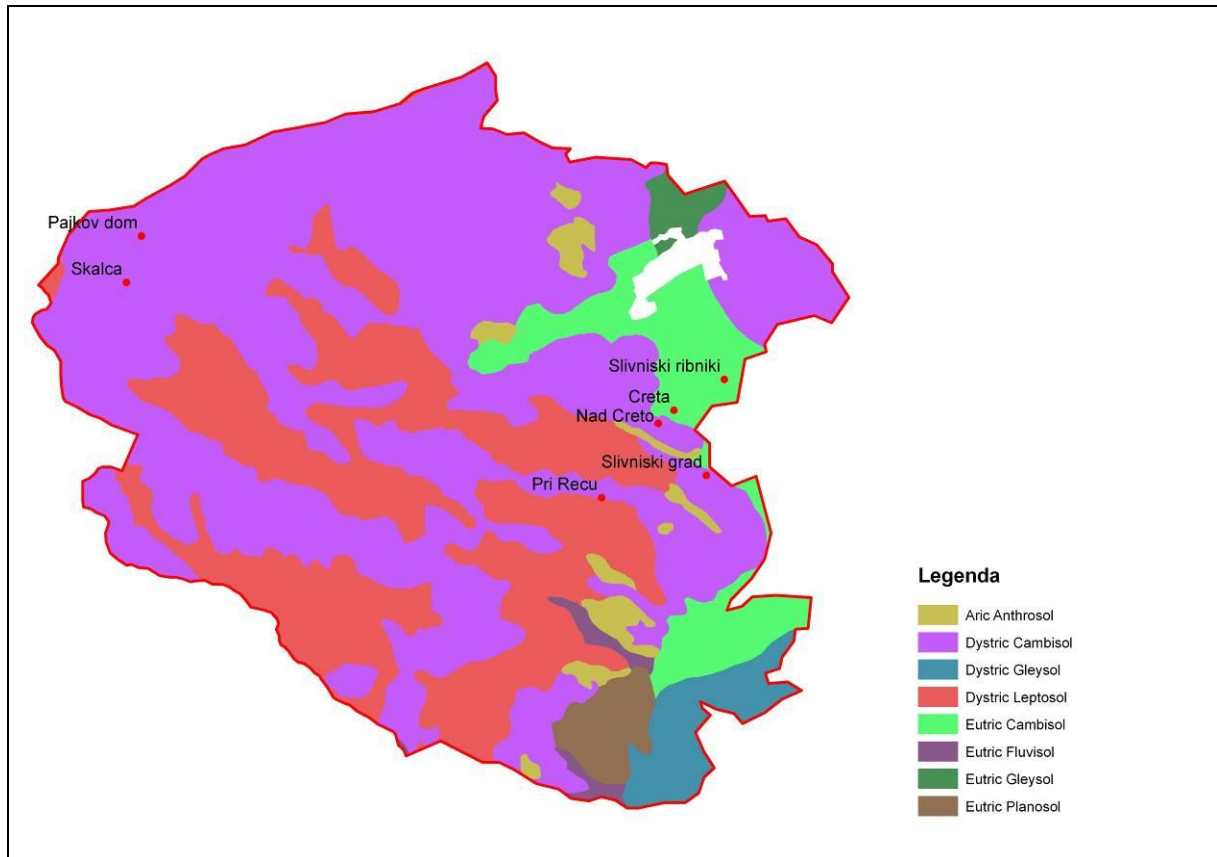
Na osnovi pritalne vegetacije (vijugasta masnica *Avenella flexuosa* (L.)...) sklepamo, da so tla s hranili revna in močno kislá.

8.2 VEGETACIJA

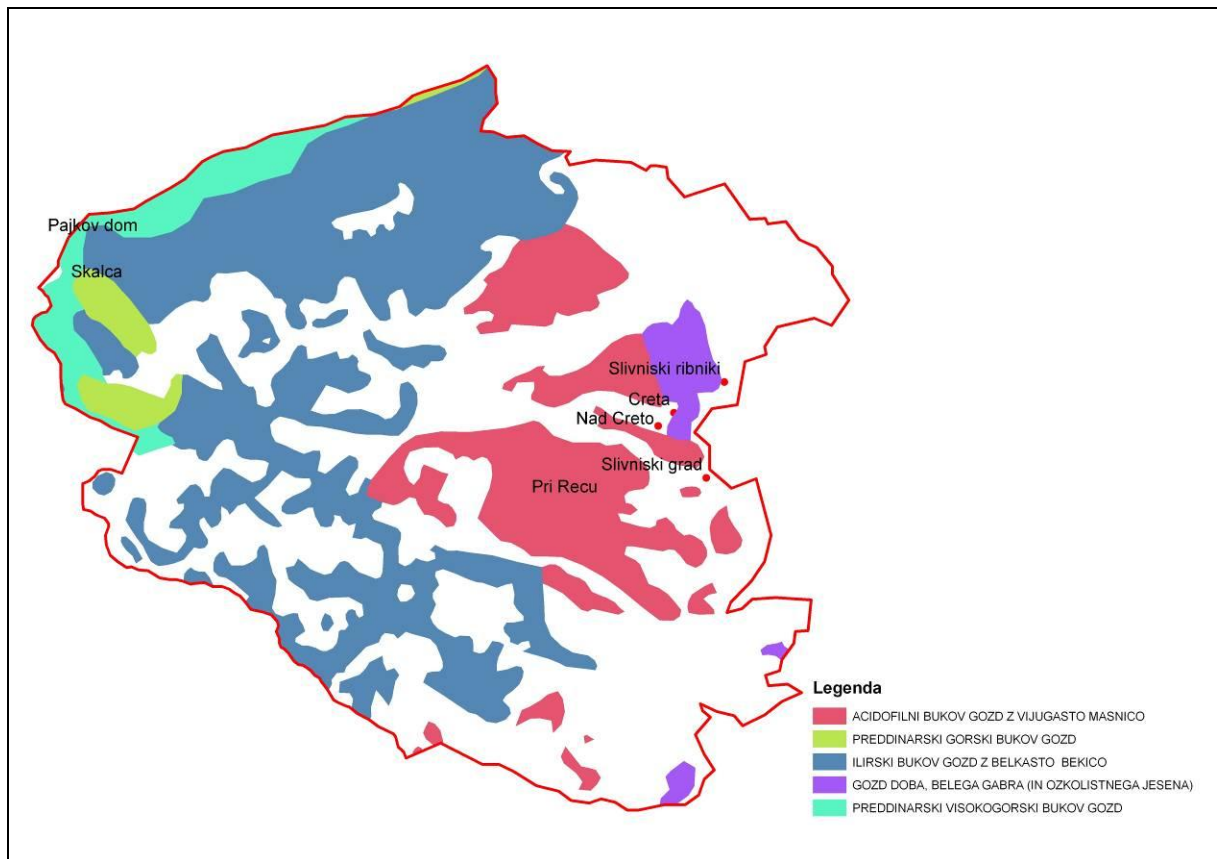
V zmerno toplih in nekoliko bolj svežih rastiščih (več zračne vlage glede na predhodno točko) se pojavlja posebna oblika zmerno acidofilnega bukovega gozda in sicer z jelko ***Luzulo-Fagetum* MEUSEL 37 *abietetosum* (MAR.& DAKS.88) MAR.& ZUP.95.** (sin.: *Luzulo-Abieti-Fagetum praealpinum* (MAR.77 n.nud) MAR.& DAKS.88 in *Abieti-Fagetum BARTSCH 40 austroalpinum luzuletosum albae* M.WRAB.60). Poleg nosilnih drevesnih vrst bukve in jelke se pojavljata tudi smreka in jerebika. V zeliščni plasti pa ponovno prevladujejo acidofilni elementi vijugasta masnica *Deschampsia flexuosa* (L.) Trin., navadni črnilec *Melampyrum pratense* L., borovnica *Vaccinium myrtillus* L. belkasta bekica *Luzula luzuloides* (Lam.) Dandy & Wilm., dlakava bekica *Luzula pilosa* (L.) Willd., različne škržolice *Hieracium* sp. in druge.

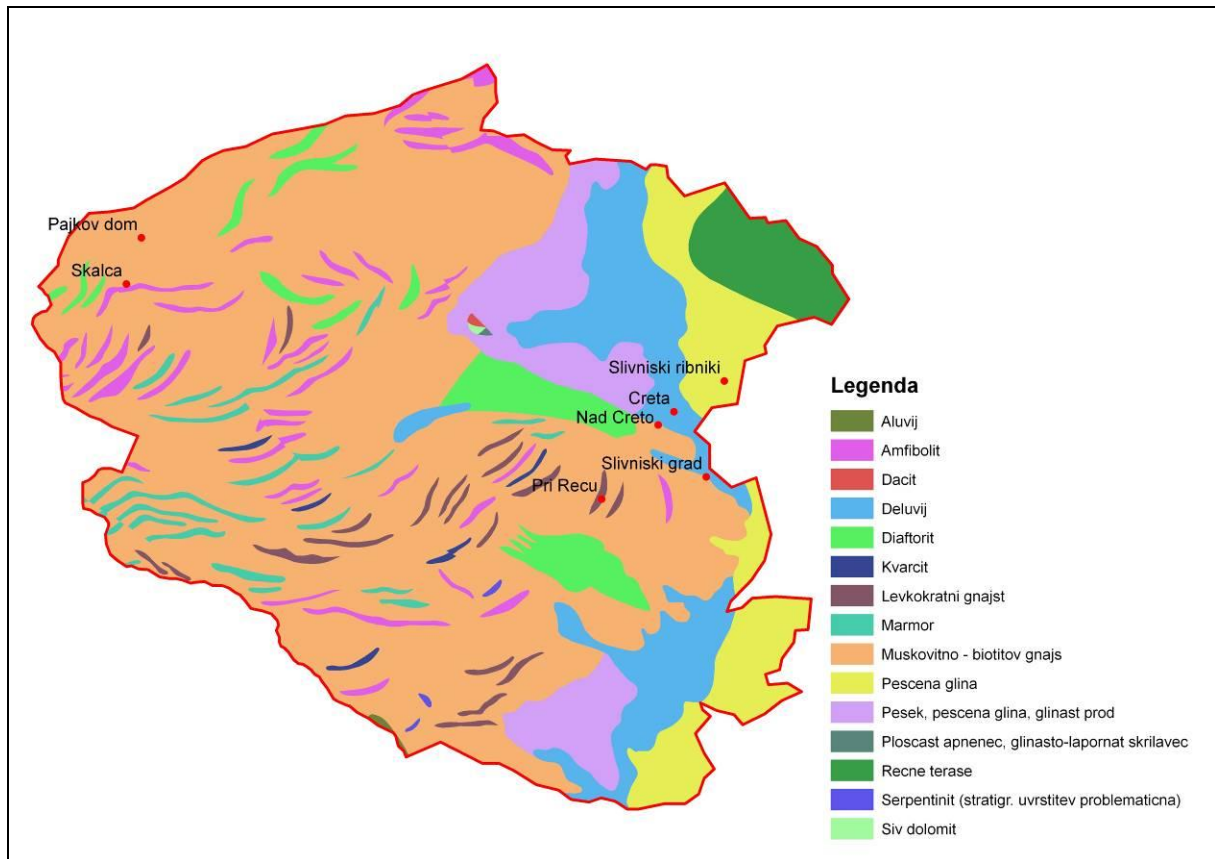
Slika: Jelovo bukov gozd pri Pajkovem domu (foto: L. Kutnar).

Slika: Izsek iz pedološke karte 1:25.000 (vir: CPVO, 1998).

Slika: Izsek iz fitocenološke karte 1:100.000 (BGN 1974, GIS 2003).

Slika: Izsek iz geološke karte 1:100.000 (Geološki zavod Slovenije, 1998).

9 LITERATURA

Gozdnogospodarski načrt gospodarske enote Vzhodno Pohorje 19987-2007.

KOŠIR, Ž. / ZORN-POGORELC, M. / KALAN, J. / MARINČEK, L. / SMOLE, I. / ČAMPA, L. / ŠOLAR, M. / ANKO, B. / ACCETTO, M. / ROBIČ, D. / TOMAN, V. / ŽGAJNAR, L. / TORELLI, N. / TAVČAR, I. / KUTNAR, L. / KRALJ, A., 2003. Gozdnovegetacijska karta Slovenije - digitaliziran oblika.- Biro za gozdarsko načrtovanje 1974, Gozdarski inštitut Slovenije 2003, Ljubljana.

KOŠIR, Ž., 1970. Gozdne združbe mariborskega gozdnogospodarskega območja. – Biro za gozdarsko načrtovanje, Ljubljana, 83 s.

KOŠIR, Ž., 1994. Ekološke in fitocenološke razmere v gorskem in hribovitem jugozahodnem obrobju Panonije.- Zveza gozdarskih društev, Ljubljana, 149 s.

MARINČEK, L. / ČARNI, A., 2002. Komentar k vegetacijski karti gozdnih združb Slovenije v merilu 1:400 000.- Založba ZRC, ZRC SAZU, Biološki inštitut Jovana Hadžija, Ljubljana, 79 s.

MARINČEK, L. / ZUPANČIČ, M., 1979. Donos k problematiki acidofilnih bukovih gozdov v Sloveniji (*Quercus-Luzulo-Fagetum* ass. nova).- Drugi kongres ekologa Jugoslavije, Savez društva ekologa Jugoslavije, Zagreb: 715 – 730

MARINČEK, L. / ZUPANČIČ, M., 1995. Nomenklatura revizija acidofilnih bukovih in gradnovih gozdov zahodnega območja ilirske flore province.- Hladnikia 4: 29-35.

MARINČEK, L., 1987. Bukovi gozdovi na Slovenskem.- Ljubljana, Delavska enotnost, 153 s.

MARTINČIČ, A. / WRABER, T. / JOGAN, N. / RAVNIK, V. / PODOBNIK, A. / TURK, B. / VREŠ, B., 1999. Mala flora Slovenije, Ključ za določevanje praprotnic in semenk.- Tretja, dopolnjena in spremenjena izdaja, Ljubljana, Tehniška založba Slovenije, 845 s.

Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih Ur. l. RS, št. 5/1998.

Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih Ur. l. RS, št. 70/2006.

ROBIČ, D. / ACCETTO, M., 1999. Pregled sintaksonomskega sistema gozdnega in obgozdnega rastlinja Slovenije.- Ljubljana, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete, tipkopis, 18 s.

SMOLE, I., 1979. Gozdne združbe Vzhodnega Pohorja z okolico Maribora. – Biro za gozdarsko načrtovanje, Ljubljana, 90 s.

URBANČIČ, M. / SIMONČIČ, P. / PRUS, T. / KUTNAR, L. 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Ljubljana: Zveza gozdarskih društev Slovenije: Gozdarski vestnik: Gozdarski inštitut Slovenije, 100 str.

WRABER, M., 1960. Fitosociološka razčlenitev gozdne vegetacije v Sloveniji.- Ad annum horti botanici Labacensis solemmem, Ljubljana, s. 49-96.

ZORN, M., 1975. Gozdnovegetacijska karta Slovenije. Opis gozdnih združb.- Ljubljana, Biro za gozdarsko načrtovanje, 150 s.